

CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ: „SFÂRȘITUL UNEI LUMI. PRIMUL RĂZBOI MONDIAL ȘI GENEZA UNEI NOI ORDINI” (Cluj-Napoca, 18–20 octombrie 2018)

În perioada 18–20 octombrie Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca împreună cu Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române și Centrul de Studii Transilvane au organizat conferința internațională *Sfârșitul unei lumi. Primul Război Mondial și geneza unei noi ordini*, o manifestare științifică de amploare desfășurată sub egida *Zilelor Academice Clujene*.

Deschiderea oficială a conferinței a avut loc în data de 18 octombrie a.c. în Aula Magna a Universității „Babeș-Bolyai” începând cu ora 9,30. Cu acel prilej, renumiți istorici din străinătate au prezentat lucrări în plen. Astfel, profesorul Paul Michelson de la Universitatea Huntington, SUA, a abordat problematica impactului Marelui Război în istoriografia românească. La rândul lor, profesorii Alfredo Canavero și Francesco Guida au vorbit despre rolul Italiei în realizarea Marii Uniri.

Totodată, în cadrul aceluiași eveniment, Direcția Patrimoniu Cultural Universitar din cadrul Universității „Babeș-Bolyai”, prin Muzeul de Istorie al UBB, a vernisat expoziția de fotografii istorice cu tema *Ultimele zile ale Austro-Ungariei, primele zile ale României Mari. Metamorfoze transilvănene*.

În cele două zile ale conferinței, aproximativ 110 participanți din 12 țări (Austria, Franța, Germania, Italia, Marea Britanie, Portugalia, România, Republica Moldova, Rusia, Serbia, Statele Unite ale Americii, Ungaria) au prezentat în jur de 88 de comunicări științifice distribuite pe nu mai puțin de 20 de secțiuni tematice, care au abordat din punct de vedere istoric contextul Primului Război Mondial cu antecedentele și consecințele sale pe multiple planuri, de la cele politico-diplomatice la cele cultural-ideologice. Prezentările au propus de asemenea teme și perspective metodologice extrem de diverse, care relevă interesul și preocuparea istoriografiei românești și internaționale pentru evenimentele de o importanță majoră care, odată cu încheierea Primului Război Mondial la 1918, au redefinit geografia politică a continentului european și au pus bazele unei noi epoci. Secțiunile desfășurate în cadrul Institutului „George Barițiu” au reunit un număr de 25 de istorici din țară și din străinătate care, sub titulatura *1848–1918–2018. Afirmarea unei Națiuni*, au dezbătut importante teme ale istoriei naționale moderne, accentul fiind pus pe rolul și semnificația evenimentelor din perioada Primului Război Mondial și a deznodământului acestuia care au făcut posibilă realizarea Marii Uniri, precum și unirea Basarabiei și a Bucovinei cu România. Cercetările din ultimii ani realizate prin valorificarea unor fonduri de arhivă inedite și relevante, apelul la metodologia novatoare în cercetarea istorică au produs rezultate importante în istoriografia temei care au fost prezentate în cadrul conferinței. Majoritatea materialelor științifice prezentate la secțiunea amintită au fost deja publicate în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca. Series Historica*, LVII, 2018.

Iosif Marin Balog

MARATONUL ISTORIEI LA INSTITUTUL „GEORGE BARIȚIU” (Cluj-Napoca, 12 octombrie 2018)

Un eveniment inedit aflat la prima ediție, s-a desfășurat în data de 12 octombrie 2018, între orele 8,00–24,00. Manifestarea a fost organizată de către Institutul de Istorie „George Barițiu” și Centrul de Studii Transilvane din cadrul Academiei Române – Filiala Cluj-Napoca, iar parteneri în proiect au fost Universitatea „Babeș-Bolyai”, Inspectoratul Școlar Județean Cluj, Școala de Agenți de Poliție „Septimiu Mureșan”, Asociația PhiloHistoRiS, Asociația DEDIC, Asociația „Dacii Liberi”.

„Anuarul Institutului de Istorie «George Barițiu» din Cluj-Napoca”, tom LVIII, 2019, p. 391–394

Scopul evenimentului a fost promovarea semnificației Centenarului Marii Uniri și sensibilizarea tinerilor și adulților în legătură cu nevoia cunoașterii istoriei naționale; totodată s-a căutat promovarea în mediul academic și în comunitate a preocupărilor, temelor și proiectelor de cercetare și a rezultatelor Institutului ca centru de excelență în cercetarea istorică. Pe parcursul întregii zile au fost implicați peste 800 de elevi, studenți și alte categorii socio-profesionale. Activitățile au constat în întâlniri și discuții interactive cu elevi, studenți și alte persoane adulte; prezentări de materiale PPT cu principalele momente istorice legate de Marea Unire; redactarea și difuzarea la toți participanții a unor pliante și a altor materiale informative despre Primul Război Mondial, Unirea de la 1918 și semnificația Centenarului.

Evenimentul a fost un real succes, reușindu-se popularizarea unor evenimente istorice cruciale care au determinat realizarea Marii Uniri de la 1918. Rezultatele și ecurile deosebit de favorabile ale evenimentului i-au determinat pe organizatori ca în anul 2019 să pregătească cea de-a II-a ediție a *Maratonului istoriei*, propunându-și ca, de data aceasta, anvergura evenimentului să fie și mai extinsă la nivelul comunității locale, să contribuie la sensibilizarea tinerilor și adulților față de nevoia și utilitatea cunoașterii istoriei în societatea contemporană.

Iosif Marin Balog

SEMINARUL INTERNAȚIONAL „PATRIMONIUL IDENTITAR COMUN – CASA MEMORIALĂ «ILIEȘ FILIP», DELEGAT CU DREPT DE VOT LA MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ 1 DECEMBRIE 1918 DE LA ALBA IULIA” (Apșa de Jos, Slatina – Ucraina, 23–25 noiembrie 2018)

În perioada 23–25 noiembrie 2018 s-a desfășurat, în Apșa de Jos și Slatina, Ucraina, Seminarul Internațional *Patrimoniul Identitar Comun – Casa Memorială „Ilieș Filip”*, *Delegat cu drept de vot la Marea Adunare Națională 1 Decembrie 1918 de la Alba Iulia*, organizat de către Uniunea Regională a Românilor din Transcarpatia „Dacia”, Apșa de Jos, cu sprijinul Ministerului pentru românii de pretutindeni (România). Manifestarea a avut loc în cadrul proiectului *Casa Memorială „Ilieș Filip”, Delegat cu drept de vot la Marea Adunare Națională 1 Decembrie 1918 de la Alba Iulia: cercetare, achiziție, conservare și valorificare muzeală în „Muzeul de Istorie și Etnografie al Românilor din Transcarpatia” – Apșa de Jos, Ucraina*, proiect finanțat de același Minister în perioada 1 ianuarie 2018 – 31 decembrie 2018.

În data de 23 noiembrie au sosit invitații și a fost vizitat Muzeul de Istorie și Etnografie al Românilor din Transcarpatia, aflat în Apșa de Jos, unde, la orele 15, a fost inaugurată Casa Memorială „Ilieș Filip”.

Deschiderea lucrărilor a avut loc pe 24 noiembrie, cu această ocazie luând cuvântul mai multe personalități: dr. Ion Botoș, directorul Muzeului de Istorie și Etnografie al Românilor din Transcarpatia, Excelența Sa Gabriel Nicola, consul al României la Slatina, dr. Teodor Ardelean, director al Bibliotecii Județene Maramureș din Baia Mare; prof. dr. Iuri Fatula de la Universitatea din Ujgorod; dr. Mihai Dăncuș, fost director al Muzeului Maramureșului, Sighetu Marmăției.

După cuvântul de deschidere au fost susținute comunicări referitoare la Marea Unire de la 1 decembrie 1918, dar și la perioada premergătoare acesteia, s-a vorbit atât despre personalitățile care au contribuit la înfăptuirea acestui act, cât și la circumstanțele politice, economice, financiare etc. care au favorizat și au contribuit la realizarea Unirii. Astfel, au luat cuvântul:

Gheorghe Todinca, director al Muzeului Maramureșului din Sighetu Marmăției; dr. Ilie Gherheș, Muzeul județean de Etnografie Maramureș din Baia Mare; Mihai Opreș, director la Școala Medie nr. 2 din Slatina; Tiberiu Moraru, președinte al Asociației „Morărița” din Oradea; Ion Iovdi, Chișinău; prof. dr. Gh. Mihai Bârlea, Universitatea de Nord Baia Mare; prof. dr. George Achim, Facultatea de Litere,

Univ. de Nord Baia Mare; dr. Sergiu Mihalca, Ujgorod; Victor V. Vizauer, Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române, Cluj-Napoca.

În ziua următoare, 25 noiembrie, o parte dintre invitați au plecat. Cei rămași, împreună cu alți cercetători, profesori și oameni de cultură, au luat parte la Simpozionul Internațional „Mari personalități din Transcarpatia, Ucraina”. După deschiderea lucrărilor a fost lansat volumul *Mari personalități din Transcarpatia care au contribuit la promovarea culturii românești*, vol. II, sub coordonarea domnului dr. Ion Botoș (Editura Букрек, Cernăuți, 2018, ISBN 978-617-7663-22-4).

În cadrul lucrărilor simpozionului au luat cuvântul: dr. Ilie Gherheș, Muzeul Județean de Etnografie din Baia Mare; prof. Marius Voinaghi, Colegiul Național „Dragoș Vodă” Sighetu Marmației; Gheorghe Todinca, director al Muzeului Maramureșului din Sighet; Victor V. Vizauer, cercetător la Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române, Cluj-Napoca; Nuțu Stan, poet din Apșa de Jos; Tiberiu Moraru, președinte al Asociației „Morărița” din Oradea; Ion Botoș, director al Muzeului de Istorie și Etnografie, Apșa de Jos; Vasile Belea, profesor la Școala Medie din Slatina; Nuțu Dan, profesor și director al școlii din Plăiuț; Ion Smerega, profesor la școala din Cărbunești; Mihai Opriș, profesor și director al Școlii Medii nr. 2 din Slatina; Nuțu Iovdi, medic-șef la Spitalul din Slatina; Vasile Popovici, director al Școlii Medii din Cărbunești; Nuțu Laurențiu Pop, profesor în Apșa de Mijloc; Maria Lavriuc, profesor la Școala de Arte din Slatina; Maria Gandic, profesor de limba română în Bouțu Mic. Fiecare participant a prezentat în câteva cuvinte personalitatea a cărei biografie și activitate a făcut subiectul unui articol din cadrul volumul menționat, *Mari personalități din Transcarpatia care au contribuit la promovarea culturii românești*.

La fel ca în anii trecuți, lucrările simpozionului au luat sfârșit cu angajamentul organizatorilor și al participanților de a continua și pe viitor misiunea de promovare a istoriei și culturii românilor din Transcarpatia, atât prin publicații, cât și prin intermediul manifestărilor cultural-științifice. Plecarea invitaților a avut loc în seara zilei de 25 noiembrie.

Victor V. Vizauer

DATE PRIVITOARE LA ACTIVITĂȚILE DE DOCTORAT DIN CADRUL SCOSAAR. DEPARTAMENTUL Filiala CLUJ-NAPOCA – DOMENIUL ISTORIE – 2018

- În cadrul Institutului de Istorie „George Barițiu” activează 5 conducători de doctorat, coordonând – în anul 2018 – activitatea a **29 de doctoranzi (5 – sistem vechi/ și 24 – sistem nou)**, aflați în diverse stadii. Dintre cei **5** drd. înmatriculați între anii 2008–2010, 3 drd. și-au susținut public teza de doctorat în anul 2018; dintre cei **24** drd. înmatriculați începând cu 1 noiembrie 2011: 4 drd. și-au susținut teza de doctorat în anul 2018, **18** drd. se află în program individual de cercetare științifică, 2 doctoranzi s-au retras din programul de studii doctorale.

- În cursul anului 2018 la Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca s-au organizat susținerile publice ale următoarelor teze de doctorat:

Nr. Crt.	Numele și prenumele drd.	Numele conducătorului de doctorat	Anul înmatr./ Data susținerii publice/ OM confirmare a titlului de doctor în Istorie	Titlul tezei de doctorat
1.	Onilov M. Tatiana	CSI dr. Dumitru Suci	2013/ 23.10.2018/ O.M. în derulare	<i>Generalul Kiseleff, Principatele Române și Regulamentele Organice</i>

2.	Cristea Gh. Nadejda	CSI dr. Stelian Mândruț	2008/ 26.10.2018/ O.M. în derulare	<i>Basarabia în istoriografia română, rusă/sovietică între anii 1812–1940</i>
3.	Kali N. Adrian Matei	CSI dr. Stelian Mândruț	2013/ 26.10.2018/ O.M. în derulare	<i>Timișoara, 1989. Semantică și revoluție</i>
4.	Demjen Andrea Erzsebet	CSI dr. Susana Andea	2014/ 29.10.2018/ O.M. în derulare	<i>Carantinele din pasurile Carpaților Răsăriteni. Secolele XVIII–XIX</i>
5.	Șanta Dacian Dumitru	CSI dr. Dumitru Suciu	2010/ 30.10.2018/ O.M. în derulare	<i>Bisericile românești (Greco-Catolică și Ortodoxă) din Țara Lăpușului (1850–1918)</i>
6.	Rusu I. Viorel	CSI dr. Dumitru Suciu	2015/ 30.10.2018/ O.M. în derulare	<i>Episcopia Greco-Catolică a Maramureșului (1930–1948)</i>
7.	Călin Claudiu Sergiu	CSI dr. Stelian Mândruț	2008/ 31.10.2018/ O.M. în derulare	<i>Episcopia Romano-Catolică de Timișoara în timpul episcopului dr. H.C. Augustin Pacha (1930–1954)</i>